

LGD

**Razem dla Powiatu
Radziejowskiego**

Plan Odnowy Miejscowości Opatowice 2010-2020

Opracowała: mgr Agnieszka Krygier
Sprawdziła: mgr Ewelina Patyk
Weryfikował: dr Marek Szuszmana

Opatowice 2010

I. Informacje ogólne o gminie Radziejów

Gmina Radziejów leży w środkowo - wschodniej części historycznego terenu Kujaw. Znajduje się we wschodniej części Niziny Wielkopolsko - Kujawskiej.

Uwzględniając uwarunkowania administracyjne gmina położona jest w południowej części województwa kujawsko - pomorskiego i wchodzi w skład powiatu radziejowskiego. Od wschodu graniczy z gminami Bytoń i Osiećcino, od zachodu z gminą Kruszwica, od północy z gminą Dobrze, od południa z gminą Piotrków Kujawski. Siedzibą władz gminy jest miasto Radziejów.

Powierzchnia gminy wynosi 92,6 km², z czego użytki rolne zajmują 8779 ha. Obszar gminy zamieszkuje 4530 mieszkańców, średnia gęstość zaludnienia wynosi 49 osób/km².

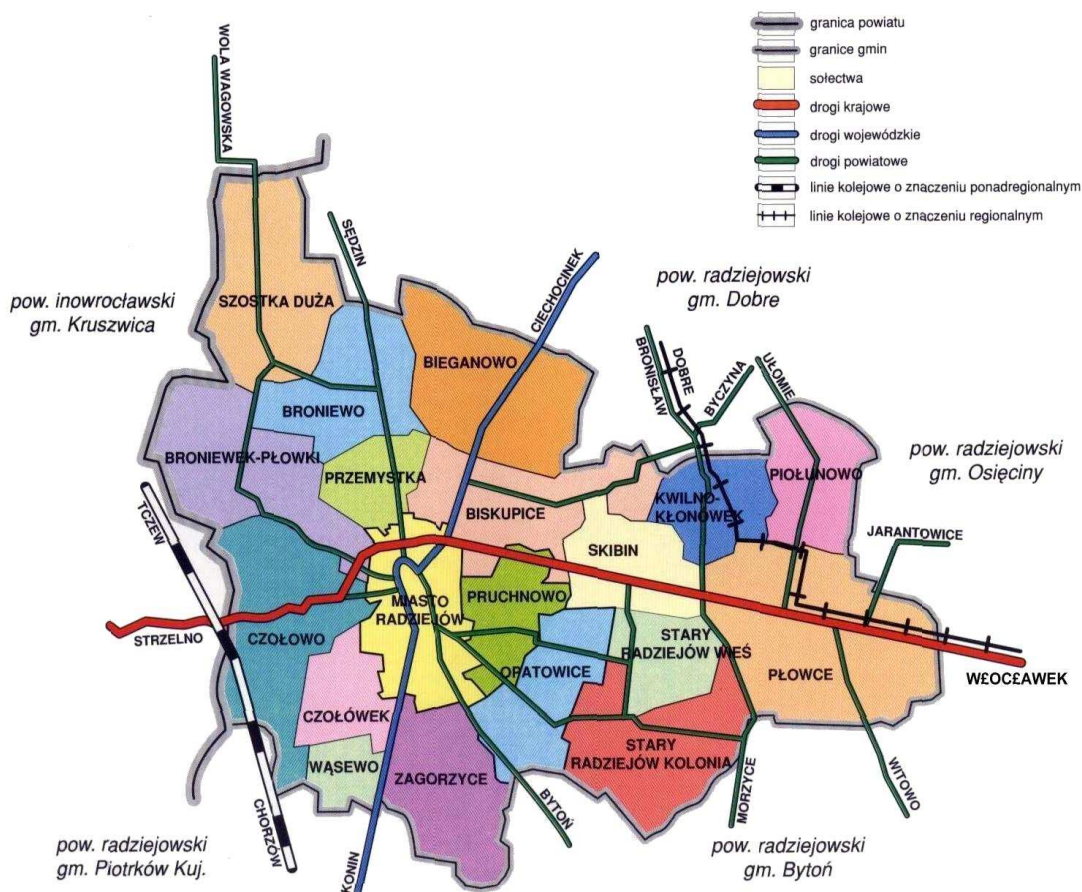
Według danych Urzędu Gminy Radziejów na jej terenie wyszczególnionych jest 18 sołectw i 27 miejscowości.

Gmina charakteryzuje się wysoką produkcją towarową. Główne kierunki produkcji to bydło mleczne, opasowe, trzoda chlewna oraz uprawa zbóż, buraków cukrowych, rzepaku i warzyw gruntowych.

Przez obszar gminy przebiega magistrała węglowa - linia kolejowa łącząca bezpośrednio zagłębie węglowe Górnego Śląska z Gdynią. Składa się ona z dwóch części:

- Południowej Herby Nowe - Karsznice - Inowrocław - Nowa Wieś Wielka (253 km)
- Północnej Nowa Wieś Wielka - Bydgoszcz - Kościerzyna - Gdynia.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI OPATOWICE

Mapa gminy Radziejów z podziałem na sołectwa

Infrastrukturę drogową w gminie stanowią: droga krajowa nr 62 Włocławek – Radziejów – Anusin o długości 12,1 km, droga wojewódzka nr 266 Ciechocinek – Radziejów – Konin o długości 5,3 km, drogi powiatowe – 46,5 km oraz 89, 75 km dróg gminnych.

Obszar obecnej gminy od wczesnego średniowiecza związany był z Kujawami i wyodrębnionym w końcu XIII wieku księstwem kujawskim. Do końca okresu przedrozbiorowego teren gminy znajdował się w granicach województwa

brzesko – kujawskiego i powiatu radziejowskiego. Później, w wyniku rozbiorów i podczas zaborów jego podległość administracyjna zmieniała się kilkakrotnie. Od 1918 r. teren gminy znalazł się w granicach powiatu nieszawskiego, w województwie warszawskim. Od 1 kwietnia 1938 r. razem z powiatem nieszawskim, włocławskim, lipnowskim, i rypińskim znalazł się on w granicach województwa pomorskiego.

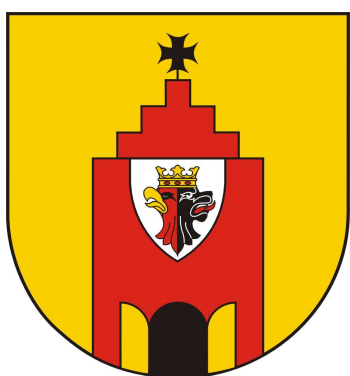
W 1975 roku, kiedy wszedł w życie dwustopniowy podział administracyjny Państwa i nastąpiła likwidacja powiatu radziejowskiego, terytorium Gminy weszło w skład utworzonego wówczas województwa włocławskiego. W roku 1992 podzielono Miasto i Gminę Radziejów na dwie niezależne jednostki: Gminę Radziejów i Miasto Radziejów. Odrodzenie powiatu nastąpiło z początkiem 1999 roku a gmina Radziejów weszła w skład powiatu radziejowskiego, w województwie kujawsko-pomorskim.

Z Gminą Radziejów wiąże się ważna dla historii Polski bitwa stoczona pod Płowcami 27 września 1331 roku pomiędzy wojskami Władysława Łokietka i armią krzyżacką. Bitwa ta rozwiązała legendę o niepokonanych Krzyżakach, choć nie zakończyła się jednoznacznym zwycięstwem Polaków.

Świadectwem bogatej przeszłości są zabytki i dobra kultury znajdujące się na terenie gminy, które znajdują się pod ochroną prawną i opieką konserwatorską. Należy tutaj wymienić :

- pradziejowy kompleks osadniczy Opatowice – tzw. Wzgórze Prokopiaka,
- zespoły dworsko – parkowe w Biskupicach, Czołótku, Płowcach, Przemystce i Skibinie,
- park podworski w Broniewie,
- kościół parafialny pw. śś. Wojciecha i Barbary w Broniewie,
- kapliczki przydrożne w Broniewie, Czołowie, Czołótku i Kłonówku,
- cmentarz rzymsko – katolicki w Broniewie,
- cmentarz poległych w bitwie z 1331 roku w Płowcach,
- pomnik dla uczczenia zwycięskiej bitwy Władysława Łokietka z wojskami Zakonu Krzyżackiego w Płowcach.

Przez teren gminy przebiegają również szlaki turystyczne. Szlak Łokietka wiedzie z Inowrocławia przez Kruszwicę, Radziejów, Płowce do Kowala, Szlak Powstania Styczniowego na Kujawach prowadzi z Aleksandrowa Kujawskiego przez Krzywosądz, Dobre, Radziejów, Piotrków Kujawski, Babiak, Izbicę Kujawską, Brześć Kujawski do Włocławka. Lokalnym szlakiem turystycznym jest Szlak bitwy pod Płowcami wiodący z Radziejowa przez Pruchnowo, Stary Radziejów, Płowce, Witowo do Osiecin.

Herb Gminy Radziejów

Flaga Gminy Radziejów

II. Charakterystyka miejscowości

W czasach wczesnego średniowiecza tj. schyłek V w. do końca X w. terytorium Opatowic należało do opola radziejowskiego. Za czasów księżnej Salomei ok. 1138 r. zostało podzielone: część przypadła Kościołowi plockiemu, część pozostała własnością książęcą, a część przypadła benedyktynom mogileńskim.

W 1489 roku Opatowice stanowiły własność królewską i liczyły 12 łąnów zagospodarowanych, z których opłacano 22 grosze czynszu i 5 łąnów pustych.

Według rejestrów poborowych województwa brzesko-kujawskiego z 1557 r. i 1566 r. wieś Opatowice należała do Sebastiana Zydowskiego sufragana gnieźnieńskiego, liczyła 10 łąnów kmiecych, 2 łąny czynszowe, 1,5 łąna sołtysiego.

W I poł. XVII w. we wsi znajdowały się tylko 2 domy. Według rejestru pogłównego województwa brzesko-kujawskiego z 1674 roku w Opatowicach

mieszkały tylko 24 osoby. W 1775 r. wieś liczyła 9 domów, w których cztery lata później zamieszkiwało 77 osób: 35 w rodzinach rolników, 17 komorników, 5 karczmarzy, 5 owczarzy, 12 czeladników i służących oraz 3 żebraków.

Po przejęciu dóbr klasztornych przez skarb państwa, Opatowice przeszły na własność rządu, który w 1838 r. przyłączył folwark i wieś do donacji Stary Radziejów.

W II połowie XIX w. Opatowice leżące w gminie Bytoń składały się z folwarku liczącego 450 mórg i wsi, w której chłopci byli właścicielami 334 mórg.

Właścicielem majątku Opatowice był Ludwik Odrowąż-Pieniążek, syn Kazimierza z Opatowic i Sabiny z Bussów herbu Grzymała. Początkowo uczył się w Gimnazjum Rontalera w Warszawie, następnie w 1911 r. uzyskał maturę we Włocławskiej Szkole Handlowej na wydziale agronomicznym. Praktyki rolne odbywał pomagając ojcu zarządzać Opatowicami. W 1918 r. jako ochotnik 2 pułku Ułanów Grochowskich walczył w wojnie bolszewickiej i ukraińskiej na Wołyniu i Ukrainie. Ranny w rękę, w 1920 r. został przeniesiony do rezerwy w stopniu starszego ułana. W 1921 r. odznaczony Krzyżem Walecznych wsławił się jako znakomity strzelec, posługujący się własnym sztucerem.

Po parcelacji Opatowic w 1923 r. Ludwik Odrowąż-Pieniążek został właścicielem tzw. resztówki tj. 45 ha ziemi pszenno-buraczanej oraz domu, zabudowań gospodarczych oraz parku z ogrodem i stawami. Na całym terenie przeprowadził meliorację. W 1925 r. Ludwik Odrowąż-Pieniążek ożenił się z Heleną Korybut-Daszkiewiczówną. Z tego związku urodził się ich syn Janusz - obecnie pisarz, historyk literatury, dyrektor Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza.

Ludwik Odrowąż-Pieniążek był doskonałym myśliwym. Polował zwłaszcza na kuropatwy. Był kolekcjonerem poroży, w większości zaginionych podczas II wojny światowej. Jego żona Helena prowadziła hodowlę indyków i perliczek, które były dostarczane do domu handlowego braci Pakulskich w Warszawie. Miał nieposzlakowaną opinię jako działacz społeczny. Był członkiem organizacji rolniczych, działał w miejscowym Związku Ziemiaków, gdzie w latach 1938-1939 pełnił funkcję sekretarza.

Po wybuchu II wojny światowej we wrześniu 1939 r. Ludwik Odrowąż-Pieniążek wysłał żonę i syna do rodziny w Nowej Wsi. W październiku tego roku powrócili całą rodziną do Opatowic. Natomiast w grudniu ponownie wyprawił najbliższych tym razem do Warszawy, przyjeżdżał do nich przez granicę Rzeszy i Generalnego Gubernatorstwa w odwiedzinach. W Opatowicach gospodarował do maja 1940 r.

Aresztowany przez Niemców 4 maja 1940 r. został wywieziony transportem z Włocławka do obozu koncentracyjnego w Dachau, a następnie do Mauthausen-Gusen gdzie pracował w kamieniołomach. Gdy zachorował na rozedmę płuc, 18 września 1941 r. wstrzyknięto mu śmiertelny zastrzyk. Opatowice przydzielono niemieckiej rodzinie Fohl, sprowadzonej z terytorium wcielonego do ZSRR, gdzie zamieszkiwali do 1945 r.

Podczas okupacji Helena Odrowąż-Pieniążkowa z synem Januszem mieszkali pod Warszawą, na przemian, w majątkach krewnych i znajomych. W kwietniu 1945 r. oboje powrócili do swego majątku w Opatowicach, który nie podlegał reformie rolnej. Po ucieczce Niemców miejscowi ludzie zdewastowali i ograbili majątek. Helena Odrowąż-Pieniążkowa zmarła 2 marca 1947 r. Gospodarstwem zajął się, dojeżdżający z Zawady – Henryk Świącicki.

W latach pięćdziesiątych XX w. przeprowadzono prace archeologiczne zmierzające do poznania najstarszych przejawów zasiedlenia na wzgórzu opatowickim tzw. Wzgórzu Prokopiaka.

Od 1983 roku Zespół Badań Kujaw Instytutu Prahistorii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu realizuje program badań tego unikalnego obiektu, którego wyniki wykazały, iż w okresie pomiędzy 3000 a 2000 lat p.n.e. w okresie zwanym epoką kamienia, Wzgórze było miejscem osadnictwa społeczeństw pradziejowych.

Rezultatem badań było około 900 obiektów nieruchomych, świadczących tak o funkcjach gospodarczych i mieszkalnych, jak i też obrzędowych, w tym grobowych. Podkreślić trzeba, iż znaczna część z nich była dobrze zachowana, dzięki czemu możliwe były precyzyjne obserwacje stratygraficzne. Zarejestrowano ponad 100 tysięcy fragmentów ceramiki oraz bogate serie wyrobów z krzemienia, kamienia

i kości, jak również zwierzęcych szczątków kostnych. Znaleziono narzędzia kościane (szydła, dłuta), narzędzia krzemienne oraz liczne materiały kamienne, w tym płytki szlifierskie, tłuczki, rozcieracze kamienne, a także siekiery. O intensyfikacji zasiedlenia tego stanowiska świadczyć może zabudowa mieszkalna osiedli, którą tworzyły naziemne chaty słupowe, półziemianki oraz obiekty gospodarcze. Wskazuje na to znalezisko jamy z pszenicą oraz fragment spalonej dębiny. Ludność zamieszkująca wówczas Wzgórze Prokopiaka kontaktowała się z ludami z terenów dzisiejszej Małopolski.

Godnym zainteresowania jest fakt, że w różnych miejscach na Wzgórzu Prokopiaka odnaleziono pozostałości dawnych obrzędów. Są to przede wszystkim obiekty dotyczące pochówków zwierzęcych zawierających całe ciała zwierząt (np. jednej lub nawet kilku krów) albo też ich części. Ogółem odkryto prawie 10 takich obiektów.

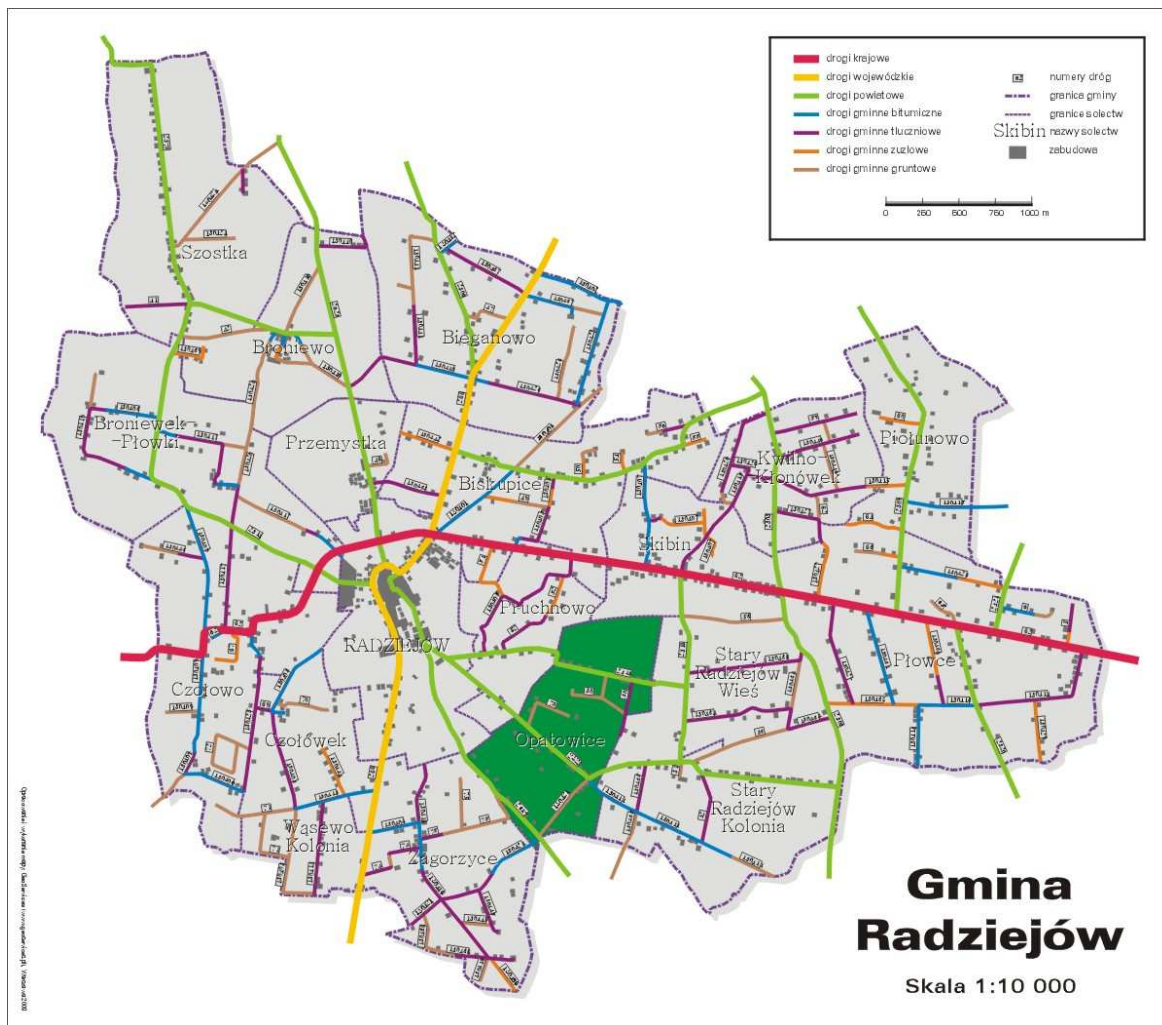
Na uwagę zasługuje również egzotyczna kolekcja roślin jakie hodują w swoim ogrodzie Michalina i Kazimierz Nawroccy z Opatowic. Posiadają blisko siedemset gatunków i odmian krzewów. Wśród unikalnej kolekcji podziwiać można: kasztany jadalne, tulipanowce amerykańskie, ostrokrzewy, miłorzęby, dęby kolumnowe, przepiękne magnolie, które kwitną dwukrotnie wiosną i jesienią. Ponadto w ogrodzie znajduje się tropikalna palma, która już drugi rok opiera się naszym srogim zimom oraz mamutowiec.

Opatowice są położone ok. 3 km na południowy - wschód od miasta Radziejów. Należą do parafii pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Radziejowie.

Opatowice	
Województwo	Kujawsko- pomorskie
Powiat	Radziejowski
Gmina	Radziejów
Liczba ludności	232 osoby
Powierzchnia	449,38

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI OPATOWICE

Poniżej przedstawiona została mapa obrazująca Gminę Radziejów z zaznaczonym położeniem Opatowic.

III. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

DZIEDZICTWO KULTUROWE	
Obiekty zabytkowe	Miejscowość nie posiada obiektów zabytkowych.
Obiekty o wartościach historycznych i sentymentalnych	<ul style="list-style-type: none"> • Figury, kapliczki przydrożne 1. Kapliczka przydrożna Najświętszej Maryi Panny zbudowana w 1927 r. przez Kazimierza Woźniaka. W czasie II wojny światowej została zburzona przez Niemców. Odbudowano ją w 1945 roku. Mieszkańcy Opatowic w 1998 r. odnowili kapliczkę. 2. Figurka Najświętszej Maryi Panny z roku 1945 zbudowana przez Wojciecha Gralewskiego. 3. W miejscu gdzie znajdował się krzyż, który został zniszczony przez Niemców w czasie wojny, Walenty Sobociński w 1946 r. pobudował nowy krzyż usytuowany na postumencie.
DZIEDZICTWO RELIGIJNE I HISTORYCZNE	
Tradycje, obrzędy, gwara	<p>W dalszym ciągu praktykowany jest zwyczaj, który potocznie nazywa się „chodzeniem z kozą”, w okresie od Bożego Narodzenia do święta Trzech Króli.</p> <p>Mieszkańcy Opatowic należą do parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Radziejowie. W kościele parafialnym w pierwszą niedzielę października przypada odpust Matki Bożej Różańcowej.</p>
Legнды, podania i fakty historyczne	Wzgórze Prokopiaka to nazwa miejscowa identyfikująca jedno z wyniesień w paśmie Pagórków Radziejowskich, leżących w

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI OPATOWICE

	<p>południowej części Wysoczyzny Kujawskiej. Kompleks obejmuje 20 stanowisk archeologicznych o następujących numerach (są to numery stanowisk w miejscowości):1,3,7,8,12,13,14,15,32,33,34,35,36,41,42,43,46,47,48 ,49. Najistotniejsze dla tego miejsca obiekty dotyczące osadnictwa są datowane na przedział czasu pomiędzy 3000 a 2000 lat p.n.e., choć początki osadnictwa na tym obszarze można datować na schyłek V tysiąclecia p.n.e. Wzgórze odgrywało w czasach prehistorycznych rolę centrum obrzędowego - miejsca okresowych spotkań różnych społeczeństw.</p> <p>Ze względu na niezwykle istotną rolę jaką pełni „Wzgórze Prokopiaka” w badaniach nad neolitem Kujaw, a także całej Polski, kompleks ten powinien być chroniony w sposób szczególny. Uwzględnić należy fakt, że jest to teren szczególnie narażony na zniszczenie w związku z licznymi przypadkami pozyskiwania z niego piasku.</p>
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	
Biblioteki	Mieszkańcy Opatowic korzystają z Biblioteki Miejskiej i Powiatowej w Radziejowie.
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	
Zaopatrzenie w energię elektryczną	Miejscowość Opatowice zasilana jest w energię elektryczną od 1962 r. Zaopatrywana jest w energię elektryczną, przez koncern ENERGA SA, obsługiwany przez Rejon Energetyczny Radziejów.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI OPATOWICE

Zaopatrzenie w ciepło	Zaopatrzenie w ciepło oparte jest na indywidualnych źródłach ciepła. W zdecydowanej większości gospodarstw wykorzystuje się węgiel lub miał. Emisja szkodliwych związków: SO ₂ , CO i NO ₂ jest znikoma, jednak uciążliwa, ze względu na bezpośrednie oddziaływanie na środowisko.
Zaopatrzenie w gaz	W miejscowości rozwinięta jest gospodarka gazem bezprzewodowym, który używany jest w gospodarstwach domowych głównie do przygotowywania posiłków. Dotyczy to głównie butli gazowych.
Sieć wodociągowa	Długość sieci wodociągowej w gminie wynosi 121,7 km. Mieszkańcy gminy zaopatrywani są w wodę z dwóch stacji uzdatniania wody - w Szostce i Płowcach. Z ujęcia w Płowcach, gruntownie zmodernizowanego w 2009 roku korzystają mieszkańcy następujących miejscowości: Płowce I, Płowce II, Kolonia Witowo (gm. Bytoń), Stary Radziejów Kolonia, Stary Radziejów Wieś, OPATOWICE , Plebanka, Zagorzyce, Piołunowo, Kwilno, Kłonówek i część Skibina.
Gospodarka ściekowa	Istnieją 4 przydomowe oczyszczalnie ścieków. Natomiast pozostałe gospodarstwa posiadają szamba wybieralne.
Usuwanie odpadów	W miejscowości nie ma wysypiska śmieci. Nieczystości stałe odbiera Firma „Saniko”, które składowe na wysypisku w Machnacu k. Włocławka.
GOSPODARKA I ROLNICWO	
Zakłady pracy. Przedsiębiorstwa	<ul style="list-style-type: none"> • Mechanika pojazdowa - Krzysztof Kujawa • TAXI - Marian Paliwoda • TAXI - Tadeusz Kardasz

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI OPATOWICE

	<ul style="list-style-type: none">• Wideo Filmowanie – Tadeusz Kardasz• Ozdobne krzewy i drzewa – Kazimierz Nawrocki
Gospodarstwa rolne	Na terenie miejscowości znajduje się 47 gospodarstw rolnych.
KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
Organizacje, stowarzyszenia działające na terenie miejscowości	<ul style="list-style-type: none">• KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH<p>Powstało w 1965 roku przewodniczącą była Marianna Staszak, natomiast w 1975 roku przewodniczącą została Teresa Albertyńska. Koło działało do 1985 roku.</p><p>Ponownie Koło reaktywowano w 2005 roku. Przewodniczącą jest Renata Rutkowska jej zastępczynią Barbara Kołodziejska, skarbnikiem Jolanta Ziółkowska.</p><p>Obecnie w skład Koła wchodzi 24 członkinie.</p><p>Koło Gospodyń Wiejskich jest prężnie działającą organizacją. Corocznie organizuje zabawę choinkową dla dzieci, zabawy karnawałową i sylwestrową oraz dożynki. Corocznie organizowane są wycieczki.</p><p>Członkinie zwiedziły Trójmiasto, Zakopane, Karpacz, Szklarską Porębę i Pragę.</p>• KÓŁKO ROLNICZE<p>Powstało w 1956 roku, liczyło 25 członków. Na czele kółka stali: Jan Domagalski - prezes Kółka, Franciszek Walczak - skarbnik.</p><p>Wraz z rozpoczęciem działalności kupywano podstawowe narzędzia rolnicze. Kółko istniało do 1983 r.</p>

IV. Wieś w obiektywie

Kapliczka Najświętszej Maryi Panny odnowiona w 1998 r.

Figurka Najświętszej Maryi Panny z 1945 r.

Przydrożny krzyż z 1946 r.

Świetlica w Opatowicach

KGW Opatowice 2005 r.

Zarząd KGW 2005 r.

Zabawa choinkowa dla dzieci 2006 r.

Zabawa choinkowa dla dzieci 2006 r.

Koło Gospodyń Wiejskich z Opatowic
Wycieczka do Wadowic 2008 r.

Koło Gospodyń Wiejskich z Opatowic
Wycieczka do Karpacza 2009 r.

Reprezentacja Koła Gospodyń Wiejskich z Opatowic
„Dni ziemiaka” w Minikowie 2008 r.

Zabawa karnawałowa 2008 r.

Wzgórze Prokopiaka

Kolekcja roślin Państwa Nawrockich

na zdjęciu: Kazimierz Nawrocki

kasztan

na zdjęciu: Kazimierz Nawrocki

sosna oścista

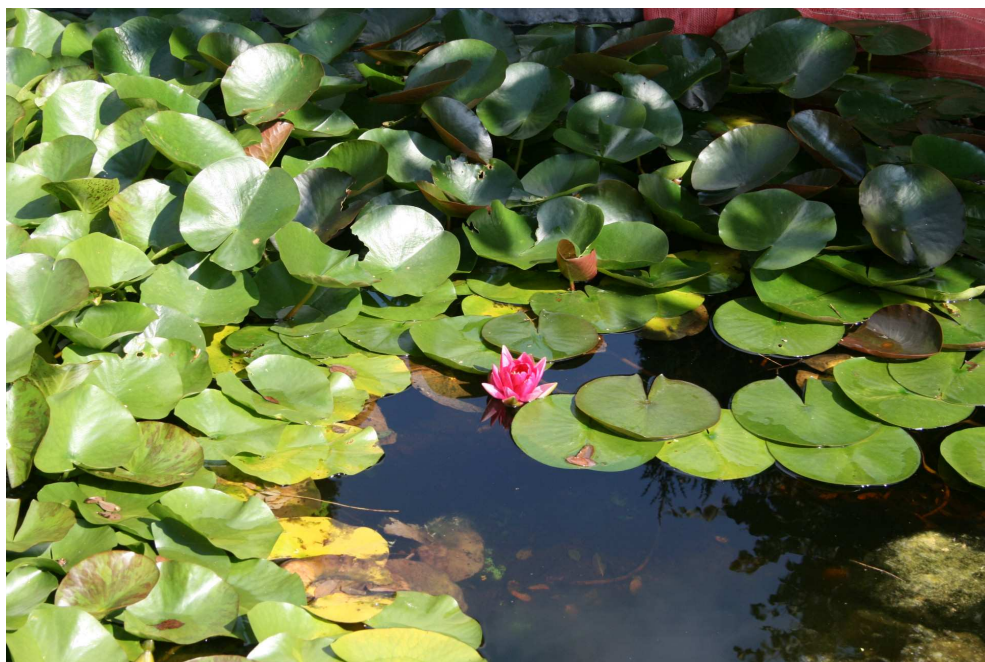
na zdjęciu: Kazimierz Nawrocki

magnolia

na zdjęciu: Kazimierz Nawrocki

miłorząb

grzywień

tulipanowiec

V. ANALIZA „SWOT”

Analiza SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) identyfikuje oraz ocenia silne i słabe strony społeczności oraz przyszłe szanse i zagrożenia wynikające z wpływu otoczenia i zmian w nim zachodzących.

Szansę i zagrożenia odnosi się do czynników zewnętrznych, nad którymi nie ma kontroli.

Silne i słabe strony tkwią w czynnikach wewnętrznych. Analiza tych czynników pozwala zidentyfikować słabe i mocne strony, jej celem jest wykorzystanie mocnych stron i wyeliminowanie słabych.

Silne strony – uwarunkowania, stanowiące mocne strony wsi, elementy przewagi nad innymi, które należy wykorzystać aby osiągnąć zamierzone cele,

Szanse – czyli, czynniki, które mogą być traktowane jako pomocne i przy odpowiednich działaniach wykorzystane jako uwarunkowania sprzyjające rozwojowi wsi.

Słabe strony – obecnie istniejące problemy i bariery, które należy wyeliminować aby nie utrudniały osiągnięciu misji,

Zagrożenia – czyli, czynniki zagrażające realizacji misji, których wpływ może osłabić podejmowane działania.

Plan odnowy miejscowości powinien opierać się na mocnych stronach mieszkańców, powinien eliminować słabości, wykorzystywać pojawiające się szanse oraz unikać przyszłych zagrożeń.

ANALIZA SWOT

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - dobra jakość gleb-wysokie klasy gruntów rolnych, - zwiększająca się liczba ludzi młodych podejmujących studia wyższe, - wzrost zainteresowania tradycją i historią, - prężnie działające przedsiębiorstwa, - dobrze zorganizowany dowóz dzieci do szkoły. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymagająca rozbudowania świetlica, - brak chodników, - brak oświetlenia, - niedostatecznie dobry stan techniczny dróg, - starzejące się społeczeństwo, - brak miejsc rekreacji i wypoczynku, - nie utrwalone tradycje historyczne i pamiątki.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój działalności kulturalnej poprzez rozbudowę świetlicy, - doksztalcanie mieszkańców - szkolenia i kursy organizowane w odnowionej świetlicy, - sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich, - zwiększanie się dostępności do kapitałów i środków pomocowych, w tym pochodzących z Unii Europejskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> - Niebezpieczeństwo wypadków z powodu złej nawierzchni dróg, - ujemny przyrost naturalny, - brak troski o dobro wspólne, - brak zaangażowania społeczności w rozwój wsi, - migracja młodzieży do miast, - rosnące bezrobocie/brak pracy.

VII. Podsumowanie

Zapisy zawarte w Planie Odnowy Miejscowości Opatowice spełniają warunek zgodności z zapisami zawartymi w dokumentach dotyczących rozwoju gminy tj. Strategią Rozwoju Gminy Radziejów na lata 2005-2014, Strategią Rozwoju Powiatu Radziejowskiego, Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz zapisami Strategii Rozwoju Kraju. Cele i zadania określone w Planie Odnowy Miejscowości są wewnętrznie zgodne a ich osiągnięcie i realizacja nie powoduje negatywnych skutków dla osiągnięcia celów i realizacji zadań strategii wyższego rzędu.

Dla potrzeb miejscowości Opatowice opracowano zadania jakie powinno się zrealizować w ciągu najbliższych lat, aby poprawić sytuację społeczno-gospodarczą miejscowości wchodzącej w skład całej gminy. W celu stworzenia zbioru inwestycji, działań i zadań, jakie należy przeprowadzić w okresie krótkoterminowym i perspektywicznym na terenie wsi Opatowice posłużono się przede wszystkim sugestiami mieszkańców oraz wynikami analizy „SWOT”. Planowanymi do realizacji zadaniami we wsi Opatowice są więc:

1. Modernizacja i naprawa dróg na terenie sołectwa.
2. Budowa oświetlenia w Opatowcach tj. montaż ok. 8 lamp.
3. Rozbudowa świetlicy.
4. Ogrodzenie terenu wokół świetlicy.
5. Budowa chodnika o długości 400 metrów.
6. Budowa placu zabaw przy świetlicy.
7. Budowa kanalizacji.

Wszystkie wyżej wymienione zadania możliwe będą do realizacji głównie przy dużej aktywności mieszkańców umiejętnie kierowanych przez miejscowych liderów, przy odpowiednim zrozumieniu i współpracy ze strony władz samorządowych i lokalnych przedsiębiorców i rolników. Oczywiście warunkiem koniecznym jest

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI OPATOWICE

zapewnienie odpowiedniego poziomu finansowania tych zadań ze strony władz gminnych, samorządów wyższego szczebla, instytucji dysponujących środkami unijnymi, przedsiębiorstw użyteczności społecznej oraz firm prywatnych.

VIII. Bibliografia, źródła:

- **Augustyniak S.**, *Zarys dziejów sołectw (miejscowości) Gminy Radziejów*.
- **Ignaczak M.**, *Środowiska Kulturowe – uwarunkowania do ochrony dóbr kulturowych Gminy Radziejów*, Poznań 2001.
- **Kośko A., Szmyt M.**, *Historia, problematyka i metodyka badań archeologicznych na Wzgórzu Prokopiaka w Opatowcach*, s. 15-29.
- Relacje i materiały Mirosława Kołodziejczyka – sołtysa Opatowic.
- Słownik biograficzny powiatu radziejowskiego.
- Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego, t. 7, s. 551.
- Studium wykonalności i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Radziejów, Radziejów 2008.
- Strategia Rozwoju Gminy Radziejów na lata 2005-2014, Radziejów 2004.
- Zdjęcia ze zbiorów mieszkańców Opatowic.

Plan Odnowy Miejscowości został sporządzony zgodnie z § 10 ust. 2 pkt 1 Rozporządzenia MRiRW z 14 lutego 2008 r.